

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

ગુજરાતી વિષયની અભ્યાસ સમિતિ

દ્વારા સંયોજિત

રેગ્યુલર /એક્સટર્નલ અભ્યાસક્રમ

એમ.એ. સેમેસ્ટર-૧ થી ૪ (નવીન)

[સને વર્ષ : ૨૦૨૪-૨૦૨૫, ૨૦૨૫-૨૦૨૬, ૨૦૨૬-૨૦૨૭]

એમ. એ. સેમેસ્ટર -૨.

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫-૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

ગુજરાતી પેપર-૬ .તુલનાત્મક સાહિત્ય

હેતુ: સાહિત્યને મૂલવવા માટેનો તુલનાત્મક અભિગમ કેળવાય.

એકમ-૧ તુલનાત્મક સાહિત્ય : વ્યાખ્યા, વિભાવના અને લક્ષણો

એકમ-૨ તુલનાત્મક સાહિત્યના અભિગમો તથા કાર્યક્ષેત્ર. (ફ્રેન્ચ અને અમેરિકન અભિગમ સંદર્ભે)

એકમ-૩ 'બત્રીસ પુતળીની વેદના' તથા 'સ્વેચ્છા' કૃતિની વિષયવસ્તુગત તુલના

એકમ-૪ 'બત્રીસ પુતળીની વેદના' ઈલા આરબ મહેતા તથા 'સ્વેચ્છા' વોલ્ગાની કૃતિની પાત્રલક્ષી તુલના

સંદર્ભસૂચિ:-

- ૧ 'બત્રીસ પુતળીની વેદના' ઈલા આરબ મહેતા, ગુર્જર પ્રકાશન
૨. 'સ્વેચ્છા' - વોલ્ગા , અનુ. મીનળ દવે , અરુણોદય પ્રકાશન
- ૩ તુલનાત્મક સાહિત્ય - ધીરુ પરીખ
૪. તુલનાત્મક સાહિત્યની દિશામાં -અશ્વિન દેસાઈ
- ૫ તુલનાત્મક સાહિત્યાભ્યાસ - વસંત બાપટ ,અનુ.-જયા મહેતા , જશવંતી દવે
- ૬ તુલનાત્મક સાહિત્ય : સિદ્ધાંત અને વિનિયોગ - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- ૭ તુલનાત્મક સાહિત્ય- ચૈતન્યદેસાઈ
- ૮ તુલનાત્મક સાહિત્યની ભૂમિકા - ઇન્દ્રનાથચૌધરી.

ગુજરાતી પેપર - ૭ ભાષાવિજ્ઞાન

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ ભાષાવિજ્ઞાનની વિવિધ વિદ્યાશાખાઓનો, ભાષાના ઘટક તત્વોનો તથા ધ્વનિ નિર્માણ પ્રક્રિયાનો ખ્યાલ મેળવે.

એકમ -૧ ભાષાવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર

ભાષાવિજ્ઞાનનો વૈજ્ઞાનિક અભિગમ

ભાષાવિજ્ઞાનની વિવિધ વિદ્યાશાખાઓનો પરિચય

ભાષાવિજ્ઞાનનો અન્ય વિજ્ઞાનો અને શાસ્ત્રો સાથેનો સંબંધ

એકમ -૨ ધ્વનિવિજ્ઞાન

ભાષાવિજ્ઞાનમાં ધ્વનિવિજ્ઞાનનું મહત્વ

ધ્વનિઘટકની વિભાવના

ધ્વનિવિજ્ઞાન (Phonetics) અને ધ્વનિતંત્રવિજ્ઞાન (Phonology) વચ્ચેનો સંબંધ

એકમ -૩. ધ્વનિ નિર્માણની પ્રક્રિયા

વાણીના અવયવો અને તેનું કાર્ય

ધ્વનિઓનું વર્ગીકરણ : સ્વર અને વ્યંજન

સ્વરોનું વર્ગીકરણ વ્યંજનોનું વર્ગીકરણ

એકમ -૪ માન્ય ગુજરાતીના ધ્વનિઓ

સ્વરો, અર્ધસ્વરો , વ્યંજનો , અક્ષર (syllable)

સૂર , બલાઘાત (stress) , જંકચર (સંગમ) , દીર્ઘત્વ

સંદર્ભ : ૧. ભાષાવિજ્ઞાન - સંવર્ધિત આવૃત્તિ ૧૯૭૮) ડૉ. કે.બી.વ્યાસ

૨. ભાષાપરિચય - પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત

૩. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિપરિવર્તન - ડૉ. પ્રબોધ પંડિત

૪. General Linguistics – R.H. Robins

૫. ધ્વનિઘટકની વિભાવના - ડૉ. ભારતીબેન દવે

૬. ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - જયંત કોઠારી

૭. વ્યુત્પત્તિ વિચાર - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી

૮. ગુજરાતી ધ્વનિવ્યવસ્થાની વિચારણા - પિંકી પંડ્યા

૯. ભાષાવિજ્ઞાન પરિચય - રમેશ ત્રિવેદી

૧૦. વ્યાકરણ વિમર્શ - ડૉ. ઊર્મિ ધનશ્યામ દેસાઈ

ગુજરાતી પેપર - ૮. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન
હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ વિવેચન અંગે માહિતી પ્રાપ્ત કરી શકે

એકમ-૧. રામનારાયણ વિ. પાઠકની કાવ્યવિભાવના.

કવિ અને કવિતા વિશેના રા.વિ.પાઠકનાં વિચારો
રા.વિ.પાઠકની 'રહસ્ય' સંજ્ઞા-વિભાવના

એકમ-૨. ઉમાશંકર જોશીની કાવ્યવિભાવના.

કવિ અને કવિતા વિશેના ઉમાશંકરના વિચારો .
કવિકર્મ અને સર્જનપ્રક્રિયા અંગેના વિચારો .
કલા અને નીતિ અંગેના ઉમાશંકરનાવિચારો .

એકમ -૩. વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદીની વિચારણા

વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદીની વિચારણા

કવિ, કાવ્ય, કવિકર્મ, સર્જન પ્રક્રિયા ,
કાવ્ય અને જીવન, કાવ્ય અને નીતિ

કાવ્ય અને ભાષા વિશેના વિષ્ણુ પ્રસાદ ત્રિવેદીના વિચારો

એકમ- ૪. સુરેશજોશીની કાવ્યવિભાવના .

સાહિત્યની કલાઅભિમુખતા અને શુદ્ધ કળા વિશેના વિચારો .
રૂપનિર્મિતિ અંગેના વિચારો
ભાષાકર્મ અને સંક્રમણ વ્યાપાર અંગેના વિચાર.

સંદર્ભ સૂચિ:-

૧. વિવેચનનું વિવેચન : જયંતકોઠારી
૨. વાત આપણા વિવેચનની: શિરીષ પંચાલ
૩. આપણું વિવેચન સાહિત્ય: હીરાબેન પાઠક
૪. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૫. વિવેચક રા.વિ .પાઠક - શિરીષ પંચાલ
૬. વિવેચનપોથી : શિરીષ પંચાલ
૭. વિવેચક ઉમાશંકર જોશી -શિરીષ પંચાલ
૮. વિવેચક વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી - શિરીષ પંચાલ
૯. વિવેચકસુરેશ જોશી - શિરીષ પંચાલ
૧૦. કથોપકથન - સુરેશ જોષી

ગુજરાતીપેપર- ૯ અનુઆધુનિક સાહિત્ય (A)

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ અનુઆધુનિકતાની વિભાવનાનો તથા કૃતિનો અભ્યાસ કરી શકે .

એકમ: ૧. અનુઆધુનિકતાની વિભાવના

એકમ: ૨. નારીચેતના અને દલિતચેતના

એકમ: ૩. ફૂલો - અશોકપુરી ગોસ્વામી

એકમ: ૪ અનુઆધુનિક ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તાઓ (નારી કેન્દ્રી)

૧. ગાંઠે બાંધ્યું આકાશ - વર્ષા અડાલજા. ૨. ફુલડી - હરીશ નાગેચા ૩. શક્તિપાત - અંજલી ખાંડવાલા

૪. અગિયારમો પત્ર - હિમાંશી શેલત , પ. થળી -મોહન પરમાર ૬. ભણકાર - પારુલ કંદર્પ દેસાઈ

૭. બાયું - કિરીટ દૂધાત , ૮. ઉંબરો - મીનળ દવે ૯. પોલીટેકનીક - મહેન્દ્રસિંહ પરમાર

૧૦. મહોતું - રામ મોરી

સંદર્ભ:

૧. ફૂલો - અશોકપુરી ગોસ્વામી આર.આર.પ્રકાશન

૨. શતરૂપા - શરીફા વીજળીવાળા

૩. અનુઆધુનિકતા અને આપણે- સુમન શાહ

૪. આધુનિકોત્તર સાહિત્ય - સુધા પંડ્યા

૫. પ્રતિબદ્ધ - ભરત મહેતા

૬. નારી કેન્દ્રી વાર્તા : સં. રઘુવીર ચૌધરી

૭. વિશેષ - ઈલા નાયક

૮. અનુઆધુનિક વાર્તા - સં. મોહન પરમાર

૯. શબ્દસૃષ્ટિ, વાર્તા વિશેષાંક - સાહિત્ય અકાદમી , ગાંધીનગર

૧૦. દલિત સંવેદના અને સાહિત્ય - નાથાલાલ ગોહિલ

૧૧. દલિત સંપ્રત્યય - નરેશ વાઘેલા

૧૨. દલિત સાહિત્ય - ગુણવંત વ્યાસ

૧૩. ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તામાં દલિત સંવેદન - જયશ્રી સોલંકી

૧૪. શબ્દસૃષ્ટિ, દલિત સાહિત્ય વિશેષાંક - સાહિત્ય અકાદમી , ગાંધીનગર

અથવા (વિકલ્પ)

ગુજરાતીપેપર - ૧૦ સાહિત્ય અને ફિલ્મ (A)

હેતુ - વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્ય અને ફિલ્મનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરી શકે.

એકમ: ૧. ફિલ્મ નિર્માણની પ્રક્રિયા

એકમ: ૨ સાહિત્ય અને ફિલ્મ કળા સ્વરૂપ સંદર્ભે સામ્ય - ભેદ)

એકમ: ૩. 'તત્ત્વમસિ' - ધ્રુવ ભટ્ટ , ગુર્જર પ્રકાશન (ધ્રુવ ભટ્ટની નવલકથા અને રેવા ફિલ્મ

એકમ : ૪. 'નષ્ટનીડ' - ટાગોર, અરુણોદય પ્રકાશન (ચારુલતા સત્યજીત રે ની ફિલ્મ)

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. કેમેરાની આંખે - દૃષ્ટિ પટેલ

૨. રૂપાંતર - અમૃતગંગાર -અરુણોદય પ્રકાશન

૩. સાહિત્યમાં ફિલ્માવલોકન- અભિજિત વ્યાસ

૪. સાહિત્ય અને સિનેમાનો અનુબંધ - મહિપતસિંહ રાઉલજી

૫. સમીપેના લેખો - શિરીષ પંચાલ

૬. કથા સાહિત્ય અને સિનેમા - તરુણ બેન્કર , (પ્રકાશક પોતે)